

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinatate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhidiecezane, Sibiu, str. măcelarilor 45;

Correspondențele.

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de douăori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Adevărul divin.

Când privește omul prin negură deasă, dela o distanță oarecare, e greu să cunoască lucrurile, cari se află înaintea sa. De multe ori nu știm, dacă aceea ce vedem, e stâlp, ori om? Apropiindu-ne însă mai bine, vedem că e om. Dar nu putem deosebi, că ce fel de om e, cine e? Numai după ce ne aflăm foarte aproape de el, îi putem vedea fața și-l putem cunoaște.

Cu cunoașterea adevărului divin stăm tot așa. Înaintea ochilor nostri stă întinsă o negură deasă, țesută de nedreptatea și de minciuna din lume, și cu multă agerime și lung trebuie să privim prin ea, pentruca să putem deosebi adevărul divin din dosul ei.

Acelaș adevăr divin, privit din depărtare și din apropiere, ni se prezintă în mod foarte divergent. Cristos, mântuitorul nostru, a văzut în plină măsură adevărul divin și l-a arătat și omenimei astfel, ca să-l vadă din apropiere. Iar cărturarii și fariseii l-au văzut dela distanță mare, și de aceea li-se părea, că aceea ce arată Iisus Cristos e cu totul altceva. L-au invinovațit, că strică legea lui Moise și că nimicește învățăturile prorocilor. Dar Iisus Cristos le-a răspuns: „Nu credeți, că am venit ca să stric legea și profetii. Nu am venit ca să stric, ci ca să împlinesc”.

Peste teritorii largi, nesfârșite, e respirat nisipul auriu. Acest nisip auriu formează pățuri, una peste alta, și cu cât ajungem mai la adâncime cu săpăturile, cu atât mai mare e cantitatea de aur, scoasă din nisip. Pe când în pătura deasupra abia se găsește un gram de aur la o sută de chilograme de nisip, în cele următoare se află tot mai mult, iar din cea de deșupt se scoate și câte jumătate de chilogram de aur curat, la o sută chilograme de ni-

sip. De aceea, pătura de sus de nisip e tratată de regulă cam cu desconsiderare.

Așa au procedat și cărturarii și fariseii cu adevărul divin, care li s'a dat în cărțile și legile lui Moise, precum și în învățăturile prorocilor. S'au uitat numai la pătura deasupra a legilor acestora, și au crezut, că atâta e destul. Dar mântuitorul lumii a dat învățătura, ca aceasta e o mare greșală, pentrucă trebuie mers mai afund cu săpăturile, dacă vrem să ni se acoarde o privire mai ageră în — adevărul divin.

Dacă privim spre ceriul instalat, pe la miezul nopții, vom vedea foarte puține stele. Dar dacă ne îndreptăm bine privirea spre ele, ne vor apărea, în depărtare, în dosul stelelor văzute, mulțime de alte stele, cari cad și se stâng în întunecul nopții. Și dacă privim mai departe spre ceriu, ni se va turbura vederea de mulțimea de stele, pentrucă întregul ceriu e plin de stele, de schintei luminoase și de flăcări. Și toate aceste schintei și flăcări ale adevărului divin, mântuitorul a venit și le-a arătat omului miop. N'a venit în lume, ca să nimicească adevărul dat de Moise și de proroci, ci ca să-l arate *întreg*, în plină maiestate și curățenie, și pentru a-l realiza în mod desăvârșit, pentru a-l *împlini*.

Dar nici nu se poate nimici adevărul divin. El e vecini. Lumea se poate nimici, dar adevărul divin rămâne pentru toate veacurile. Și celce caută să-l strice, își strică sieși și se nimicește pe sine. Iar cel ce cunoaște și împlinește adevărul divin și-l comunică și altora, se va numi mare întru împărăția ceriurilor.

Ideea pe care o aveau cărturarii și fariseii despre adevărul divin, eră foarte sărăcăcioasă și superficială. Pe bazele ei nu se putea clădi adevărata viață divină între oameni. A trebuit să se facă

progrese mai mari întru înțelegerea adevărului. Mântuitorul ziceă cătră învățăceii săi așa: Dacă dreptatea voastră, adevă idea despre dreptate, nu e mai bună decât a cărturarilor și a fariseilor, nu veți ajunge în împărăția ceriurilor.

Ca exemplu despre felul cum au înțeles cărturarii și fariseii dreptatea lui Dumnezeu, și cum trebuie să o înțeleagă învățăceii săi, ne-au rămas dela Iisus Cristos cuvintele următoare:

„Ați auzit, cum se spunea celor din vechime: să nu omori, căci cel ce omoară e vinovat în fața judecării. Eu însă vă zic, cine se ceartă cu fratele său, e vinovat în fața judecării, iar cel-ce spune fratelui său „Racha”, să fie dat pe mâna sine-drionului, și cel ce zice „Nebunule” se face vinovat de focul iadului.”

Dreptatea dumnezească zice așa: Să nu omori, iar cel ce omoară, să fie vinovat în fața judecării. Evreii au înțeles sub porunca aceasta apărarea existenței corporale a deaproapelui, apărarea bunăstării sale esterne, materiale. În capitlul 21 din cartea a II-a a lui Moise se înșiră în admirabilă amănunțime toate felurile posibile de vătămare corporală a deaproapelui. Cel ce omoară pe deaproapele său, să fie însuși omorât. Dacă însă a fost omorât fără voe, vinovatul se poate ascunde într'o cetate liberă. Dacă omorul s'a comis cu premeditare, ucigașul poate fi arestat și de la jertfelnic. (altarul de jetă, loc sfânt.) Dacă a fost cineva greu vulnerat în ceartă și bătae, să i se plătească pentru că e împedecat în săvârșirea muncii sale și să i se restituie cheltuelile avute cu vindecarea. Dacă se face cuiva vre-o mutilare, să i-se răsplătească în același mod. Ochiu pentru ochiu, dinte pentru dinte, mână pentru mână, picior pentru picior, rană pentru rană. Chiar și o pricinuire indirectă de moarte să fie pedep-

sită. Dacă are cineva un taur care împunge și nu-l ține legat, iar taurul împunge pe cineva, proprietarul să fie judecat la moarte.

Să vede deci până în cele mai mici amănunte, că cererea strictă eră, să fie apărata bunăstarea corporală a deaproapelui. Dar aceasta nu eră tot ce trebuia să se ceară. Omul poate fi zdrobit cu cuvântul mai rău decât cu piatra, cu sabia ori cu pumnalul. Ingrijirea pentru conservarea corpului e pătura cea deasupra de nisip. Trebuie săpat mai adânc, pentru a se ajunge la demnitatea *morală* a omului, la personalitatea sa, care încă trebuie apărata și stimată. De aceea zice și mântuitorul, că cel ce se ceartă cu fratele său (tără motiv), să fie vinovat în fața judecării, cel ce zice fratelui său „Racha” să se dea pe mâna soborului și cel-ce zice „Nebunule” să fie vrednic de focul gehenei.

Aici avem trei forme de păcătire în contra dreptății divine, și trei feluri de pedepse pe seama acestor păcături, întâiu, una mai domoală, a doua mai aspră și a treia de tot severă. Prima treaptă de păcătire în contra persoanei deaproapelui e dejosirea nemeritată a acestuia, fie și numai săvârșită cu gândul. Dacă eu țin pe celalalt, fără a avea motive suficiente, de mai rău decât mine, dacă îl cert fără să merite a fi certat, mă fac eu singur vinovat în fața judecătoriei, mă condamn eu singur. Când dejosesc o persoană străină, chiar și fără să o știe alții, mă dejosesc singur pe mine.

Iar cel ce zice fratelui său „Racha”, să fie dat pe mâna sine-drionului. Cuvântul *Racha* e de origine siriană și înseamnă atâta, cât *om fudul*. Înșă sf. Ioan Crisostom, adâncul deslegător al tainelor sfintei biblii, de naștere din Siria, ne spune, că cuvântul „Racha” nu învalvă în sine vre-o vătămare mai

FOIȘOARĂ.

Congresul dela Berlin.

Memorandul prezentat congresului internațional dela Berlin din anul 1878 din partea nemuritorilor I. C. Brătianu și Mihail Cogălniceanu, plenipotențiarilor României, în ședința din 26 Iunie n. a congresului, a fost de următorul cuprins:

„Dela tratatul din Paris, România, susținută de marile puteri, s'a ocupat cu pacificarea dezvoltare a instituțiilor și a mijloacelor sale, fără altă ambițiune, decât de a răspunde binevoitoarei așteptări a Europei.

În timpul parțialelor complicări, cari se sfârșiră prin războiul dintre Rusia și Turcia, România, credincioasă datoriiilor sale, rămase pe deplin străină de tulburările ce bântuiau țărmlul drept al Dunării. Doritoare de a menține și de a face să i se respecte neutralitatea, ea se încercă, înainte și pe timpul conferenței din Constantinopol, să-și pună acea neutralitate sub scutul marilor puteri. În scopul acesta se adresă chiar sublimei porți, dar neroditoare îi rămaseră toate silințele.

Când Rusia, în ajun de a declara războiu, ceru pentru armatele sale trecere pe teritoriul român, situațiunea României deveni gîngășă și anevoioasă. Spre a-și

adăposti pământul și existența de vijeliile ce se îngrămădeau în juru-i, încheie cu Rusia convențiunea din 4/16 Aprilie 1878.

În schimbul însemnatelor foloase ce aceea convențiune asigura armatelor puternicului seu vecin, guvernul princiuar nu ceru decât o singură compensare: *garanțarea întregității teritoriale a țării, care îi era încredințată*. Această întregitate fu stipulată în art. II. al convențiunii, care se rostește curat:

„Pentruca nici un inconvenient sau pericol să nu resulte pentru România din faptul trecerii trupelor ruse pe teritoriul seu, guvernul Maiestății Sale, Impăratul tuturor Rușilor, se obligă a menține și a face a se respecta drepturile politice ale statului român, astfel cum resultă din legile interioare și tratatele existente, precum și a menține și apăra întregitatea actuală a României.”

Inserarea cuvintelor de *întregitatea actuală* fusese prezentată de ministrii români ca o condițiune sine qua non a semnării convențiunii. Mulțămită adoptării acestei clause de cătră plenipotențiarul rus, România crezută sigur, că-și va păstra limitele existente. Se mărgini dar a-și apăra fruntăria, înșirându-și trupele pe țărmii Dunării și proclamându-și independența. În momentul când tunurile turcești bombardau porturile române, rămase în rolu-i defensiv.

Dar operațiunile militare schimbându-se mai presus de așteptările univ-

sale, România se văzu din nou expusă a deveni teatrul ostilităților. Atunci, ca să înlătore acest pericol, și după repețitele și stăruitoare chemări ale comandantului, cap al armatelor ruse, armata română trecu Dunărea.

Cooperarea ei nu puțin contribuî pentru succesul final al campaniei, care se sfârși prin încheierea unui armistițiu, urmat de negocierii de pace.

Acele negocieri fură urmate fără nici o participare a României, și totuși echitate ar fi cerut, ca alianța de pe câmpii de bătălie să se fi menținut și pe terenul diplomatic.

În luna lui Ianuarie, generalul-comite Ignatief, trecând prin București spre a se duce la St. Stefano, transmise cabinetului princiuar o epistolă a I. Sale Principei lui Gorciacof, în care chestiunea unui schimb teritorial era oficial tratată pentru întâiașidată, dar în care cuvântul de *Basarabia nu era pronunțat încă*. Imputerniciul rus avea misiunea de a fi prins graiu și mai explicit. Arată dar într'un mod formal intențiunea guvernului imperial de a dobândi dela România înștrăinarea Basarabiei.

Interesul și siguranța statului impunea guvernului principelui Carol datoria, de a nu primi propunerea ce i-se aducea la cunoștință. Țara, care mai înainte se chemă „Principatele dunărene” nu putea se cedeze partea cea mai însemnată a rânului, căruia îi datoră vechia-i numire, desvol-

tarea comercială și binefacerea situațiunii sale geografice.

România pune cu atât mai mult preț pe păstrarea unei provincii, care e unul și acelaș corp cu țara și o pune în contact cu marea, cu cât mai mult a prețuit, după pierderea întregii Basarabii, suferită pentru primaoră la 1812, foloasele restituirii parțiale făcute în 1856.

Dar nu numai necesitățile particulare și simțământul național au comandat României această linie de purtare. Libera navigațiune a Dunării, strâns legată cu starea de posesiune actuală, constituie un interes, căruia marile puteri i-au recunoscut în conferența dela Paris un caracter european.

Actul preliminar dela San-Stefano nu țină seamă de aceste diverse considerațiuni, și România la eșirea dintr'un războiu la care luase parte într'un mod activ și util, se găsi în fața unui tratat, care fusese încheiat fără ea, și care nu se ocupa de ea, decât pentru a o lovi în interesele vitale și în drepturile-i esențiale.

Prin acest tratat Rusia, în înțelegere directă și izolată cu Turcia, își păstră facultatea ca Dobrogea, care îi era cedată, s'o schimbe cu Basarabia română, schimb care fusese respins într'un mod formal de cătră guvernul român. În acelaș timp își păstră un drept de trecere prin restul țării românești, pentru comunicarea armatelor sale cu Bulgaria.

mare, ci numai un fel de desconsiderare față de cineva. Cuvântul „Rachă” mai bine ar putea fi tradus deci cu cuvintele desconsiderătoare: „Măi, tu, măi!” ori „Tu, ticălosule!”. Sensul apoi e următorul: Tu ai dejosit în mod personal, numai înaintea ta pe cineva, dar ai dejosit prin aceasta și personalitatea ta și ai provocat o condamnare asupra ta. Iar dacă tu, prin desconsiderarea de aproapele, manifestată în public, și prin cuvinte injurioase, te-ai dejosit pe tine însuși în public, ești vrednic să fi dat pe mâna judecătorei publice, a sinedriului.

Cel ce zice „Nebunule!” e vrednic de focul iadului. Sub cuvântul „focul gehenei” se înțelege valea de lângă Ierusalim, numită Hinnom (Ben-hin-nom). În valea aceasta și-au adus odinioară Evreii jertfă idolilor lor, sub regii lipsiți de credința în Dumnezeu, pe înșiși copiii lor, aflători în viață. Grozava amintire a rămas legată de valea aceasta. Ea devenise loc de descărcare pentru toate gunoarele și murdăriile din oraș. Pentruca gunoarele acestea să nu putrezească și să inficieză, să întretină vécinic nestâns un foc în vale, care ardea toate gunoarele adunate și descărcate. Din motivul acesta valea a fost numită Hinnom, sau Gehena, adică, a focului.

Înțelesul cuvintelor din evanghelie este deci următorul: Dacă cineva consideră pe de aproapele său, nu numai de mai puțin decât dânsul, ci de mai puțin decât toți oamenii, numindu-l „nebnun” și punându-l în rând cu animalele cele fără minte, se pune pe sine însuși mai jos decât oamenii, se face la fel cu gunoiul moral, cu aceea ce omenimea aruncă dela sine, deci locul său e în focul gehenei!

Vedem deci, că mântuitorul, explicând porunca să nu omori, pretinde, nu numai apărarea existenței corporale, ci mai ales stima față de personalitatea morală a omului. Omul să fie în fața omului o sfințenie, fiind el biserica cea vie a lui Dumnezeu, chipul și asemănarea vie a Dumnezeirei.

Când ne aflăm într'un palat împărătesc, ori în mijlocul unor comori de ale artei, cât de precauți suntem, cum ne ferim, să nu răsturnăm ceva, să nu ne atingem de ceva, să nu facem pagubă! Dar când ne aflăm în mijlocul oamenilor, cum ne întindem coatele și ne ridicăm pumnii! Cum lovim fără cruțare în tot ce ne stă în cale. De ce? Pentrucă nu înțelegem ade-

vărul divin. Cunoaștem cuvintele, le învățăm de rost, le cităm chiar în fața altora, dar nu putem cuprinde cu mintea adevăratul lor înțeles. O negură deasă e înaintea ochilor noștri, și noi ne aflăm prea depărtați de adevăr. Nu putem să-l vedem nici măcar în contururile sale generale. E de cea mai supremă necesitate să ne scuturăm de negura aceasta, e de cea mai supremă necesitate să ne apropiem de lumina adevărului divin.

Articolele domnului Babeș, publicate în coloanele ziarului nostru, au dat ansă bătrânului politician maghiar *Mocsáry Lajos* se scrie și se publică în „*Egyetértés*”, numărul de Duminecă, un articol, în care constată corectitudinea părerilor lui Babeș și argumentarea sa plausibilă, că naționalitățile nu au se aștepte dela Viena nimica; și recunoscându-i meritul de a lupta cu sinceritate, pricepere și însuflețire pentru legarea păcii pe bazele legii de naționalități dela 1868, cere, să se dea din partea Maghiarilor atențiunea cuvenită acestei acțiuni, pentrucă inițiativa Maghiarilor le compete. Să nu treacă deci prea ușor peste cele spuse de Babeș conaționalilor sei, dar totodată și Maghiarilor, pentrucă lumea românească va începe să rezonance astfel: „Ni-se spune, că dela Viena nu avem se așteptăm nimica, iar dela Maghiari vedem ce putem să așteptăm. Deci ce alt program putem se avem, decât: *Daco România?*... Concluzia aceasta a domnului Mocsáry e greșită. La Daco-România nu se gândeste nime. Românii știu se rabde și știu se aștepte, până va veni poatecă vremea, când și unii și alții vor fi siliți să le caute pretenția. Și atunci își vor spune și ei cuvântul...

Patriotismul Sașilor. Zadarnică e toată sfortarea din partea Sașilor de a convinge pe Maghiari despre patriotismul lor, în contul patriotismului Românilor, cari formează primejdie pentru Sași, ca și pentru Maghiari (firește, după modul lor de cugetare), pentrucă nu le cele nime. Ziarul „*Pesti Hirlep*” publică un lung articol, în numărul de Duminecă, în care li-se cetește Sașilor rău buchile, și li-se spune, că patriotismul lor e numai prefăcătorie, pentruca pe calea aceasta se postă ajunge cât mai ușor la diferite favoruri. Li-se spune, că la sărbări naționale ungurești ei nu iau parte, steagul unguresc îl foloșesc numai pentru ochii lumii, iar în școlile lor tocmai despre Ungaria și despre Maghiari se vorbește mai puțin, pe când despre Nemți și Germania se vorbește mai mult decât ar fi iertat să se vorbească. Se provoacă la manuale de școală scriitorul articolului, și conclide, ca opiniunea publică e dusă în eroare, când crede în patriotismul Sașilor... Sunt deci trădători de patrie și Sașii, cu noi împreună!...

„Partid moderat român.” Se face multă vorbă în presa maghiară în jurul formării unui nou partid român, cu program moderat, și ziarul „*Budapesti Hirlep*” dă mare importanță unui articol, apărut

Astfel România în urma unei fericite campanii militare ar perde o parte însemnată din teritoriul său, și ar fi lipsită de singurul litoral maritim ce posedă. Afară de aceasta, departe de a intra în repausul de care ar avea nevoie pentru a-și repara forțele, ar mai fi încă mult timp tulburată prin trecerea de trupe străine, ale căror opriri s'ar putea schimba într'o adevărată ocupare.

Pe e drept, independența fi este înscrisă în tratat, însă lipsită de fruntăriile sale dela Dunărea de-jos și dela Mare, și supus unui drept de servitute, principatul n'ar fi în fapt, nici liber, nici independent.

Situațiunea sa, departe de a se îmbunătăți, ar deveni mai precarie decât în trecut, de oarece ultimul efect al păcii dintre Rusia și Turcia ar fi de a scoate România de sub garanția colectivă a puterilor, scutul ei cel statornic.

Astăzi, când tratatul dela San-Stefano e obiectul deliberărilor Europei, România își ia libertatea prin organul subsemnatilor de a supune plenipotențiarilor marilor puteri runde următoarea, a căror adopțiune, răspunzând în acelaș timp trebuințelor și dorințelor țării, n'ar fi decât consacrară drepturilor sale și garantarea intereselor europene, astfel precum aceste drepturi și aceste interese au fost recunoscute de către tratatul de Paris.

1. Nici o parte din teritoriul actual să nu fie deslupită de România.
2. Teritoriul român să nu fie supus la nici un drept de trecere în folosul armatelor ruse.

3. Principatul în vârtutea tîlurilor sale seculare să între în stăpînirea țărilor și gurilor Dunării, împreună cu insula Șerpilor.

4. Să primească o despăgubire în forma ce se va crede cea mai ușoară și în proporțiune cu puterile militare ce a pus în luptă.

5. Independența sa să primească o consacrară definitivă și teritoriul său să fie neutralizat.

Aceste cereri nu ies din domeniul dreptului și al echității. Congresul, dându-le satisfacere, ar da României recunoșcătoare pozițiunea unui stat în stare de a urma lucrarea sa de ordine, de civilizațiune și de progres. Interesul particular al națiunii române e în deplină armonie cu interesul general al Europei. Situațiunea geografică a României face, ca cauza ei să fie și cauza repausului și a păcii Orientului.

Și tocmai pentrucă e pătrunsă de această convingere, tocmai pentrucă simte, că luându-i se țărnel cel mai însemnat al Dunării și despărțindu-o de Mare și-ar compromite un viitor, în care nu e numai ea singură interesată, se silește a păstra integritatea actuală a teritoriului său și îndrănește a spera, că tratatul dela Berlin, care are să fie substituit tratatului dela Paris, va precisa în favoarea sa garanția dreptului public, al cărui principiu fi era asigurat prin actul european dela 1856. Plenipotențiarul României: *I. C. Brătianu*, prezid. al consiliului de ministri. *M. Cogălniceanu*, ministru al afacerilor străine.

în chestia aceasta, în foaia „*Lumina*” din Budapesta, despre care se știe. Că stă în serviciul partidului kossuthist. Esența acestui articol, aprobat și reproduș în parte de „*Bud. Hirlep*” era următoarea: Formarea unui partid moderat român e necesară, însă inițiativa trebuie să pornească din *Blaj*, de unde a pornit și curentul naționalist. Și scriitorul articolului așa era informat, că se va și face ceva în curând în privința aceasta din partea inteligenței române din *Blaj*. Cu inițiativa luată din partea dlui *Dr. E. Babeș* scriitorul articolului nu era mulțămit, pentrucă dl *Babeș* nu are legături cu poporul și cu inteligența română, prin urmare acțiunea sa, întru formarea partidului moderat român, nu poate fi încoronată de succes. Nu e de acceptat inițiativa domnului *Babeș* nici de aceea, pentrucă acesta o săvârșeste numai ca o simplă manoperă, în scopul de a câștiga bunăvoința Maghiarilor în favoarea clientelei sale...

Lăsăm la o parte argumentarea aceasta de prost gust și ținem să constatăm, că cu știrea noastră, cel puțin în coloanele ziarului nostru, domnul *Dr. Emil Babeș* n'a făcut propagandă pentru formarea unui partid nou român, fie moderat, fie nemoderat, ci domnul *Babeș* a pledat numai, în mod obiectiv și cu înșirarea de argumente plausibile, pentru schimbarea direcțiunii, pentru schimbarea tacticii în politica românească. Acesta și nu altul a fos sensul și intenția articolelor domnului *Babeș*, publicate în ziarul nostru. Cel ce scoate altceva din ele — ne le-a înțeles.

Incheierea anului școlar la școala civilă de fete a „Asociațiunii”.

În fața unui public distins și numeros, din Sibiu și din afară, s'a făcut Duminecă, în 28 Iunie n. încheierea solemnă a anului școlar 1907/1908 la școala civilă de fete a „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, în sala festivă a muzeului „Asociațiunii”.

Serbarea s'a început la orele 11. A fost prezidată de domnul protopop gr.-cat. român *Nicolae Togan*, delegat al comitetului central al Asociațiunii, iar din partea autorității publice a asistat la încheierea anului școlar domnul subinspector regesc de școale *Mirtse*.

Programul executat a fost următorul:

1. Cor: „Cămpuri poene”, pentru 2 voci, de * * *
2. „Dans Roumain”, de *Coloman Chován*, exec. la pian de *Maria și Viorica Oprean*, elevi în cl. IV civ.
3. „Unde ești? Unde ești!”, de *G. Cavadia*, exec. la pian de *Magdalena Nestorescu*, elevă în cl. IV civ.
4. „Impromptu”, de *Fr. Chopin*, exec. la pian de *Mirerva Baciu*, elevă în cl. IV civilă.
5. Cor: „La o rândunică”, pentru trei voci de *I. Costescu*.
6. „Ilustrațiune română”, de *K. R. Kárrász*, exec. la pian de *Maria Cartianu*, elevă în cursul compl.
7. „Faust”, operă de *Ch. Gounod*, (Fantazie de concert), exec. la violină de *Hortensia Anastasiu*, elevă în cl. IV civ.
8. „Cântec de leagăn” și „Trandafirul”, pentru voce, de *Fr. Schubert*, în românește de *Maria Cunțan*, cânt. de *Otilia Varga Popovici*, elevă în cursul compl.
9. „Moartea lui Fulger”, poezie de *G. Coșbuc*, declamată de *Cornelia Moșoiu*, elevă în cursul compl.
10. Cor: „Păstorita”, pentru 3 voci, de *A. Bena*.

Corurile au fost conduse de domnul *A. Bena*, și au fost bine primite din partea publicului asistent. Asemenea și prestațiunile elevelor singuratică, cari toate au dovedit în dejuns, că la școala noastră civilă de fete se dă mare îngrijire cantului și muzicei. Mai mult a plăcut eleva *Maria Cartianu* la pian, eleva *Hortensia Anastasiu* la violină, și *Otilia Va gr. Popovici*, care a cântat din gură. Mult aplaudată a fost și eleva *Cornelia Moșoiu*, care a declamat frumos poezia „*Moartea lui Fulger*”, de *G. Coșbuc*. Aplauze au primit de altcum și celelalte debutante, toate.

După terminarea programului, domnul director al școlii *Dr. Vasile Bologa* a rostit următoarea cuvântare de încheiere:

Prestimote dle Delegat!
Onorat Public!

Între alte sentimente bune a sădit Dumnezeu în inima omului și sentimentul mulțămirii în fața unui succes dobândit prin muncă onestă și sârguincioasă. Și acest fapt e de neșusă importantă în viață. Pentrucă începând dela cel mai neînsemnat succes, până la cele mai strălucite izbâzi în știință, în artă și în viață peste tot, acestui sentiment al mulțămirii sunt ele a-se atribui, fie că au satisfăcut trebuințe

fizice, tehnice, ori trebuințe intelectuale-morale, deoarece întotdeauna, în mod logic și firesc, un succes realizat a servit drept pedestal pentru izbândă altui succes, deși adeseori plătit cu jertfe enorme și osteneți trudnice. O singură ilustrație eșjunge, d. e. descoperirea celui mai nou pământ necunoscut omenimii, Australia, cu nenumărate insule, cine se va îndoi, că a fost cea mai firească urmare a descoperirii Americii la finea seclului al 15 lea? Iar pe terenul tehnicii, nesfârșit e lanțul succesului provenit din premisele altuia!...

Acest mers al evoluției de desvo'tare îl găsim și pe terenul învățământului și al educației. Noi o putem constata evident din viața școlii Asociațiunii. Și aceasta rezultă din faptul, că aici grădinarul cel mai chemat, comitetul Asociațiunii, respectă firea plantelor, ocrotește și încălzește trebuințele firești și morale, în urma căreia dezvoltarea e normală, iar mulțămirea intimă și generală, precum s'a putut vedea din an în an. Dovadă, că geniul cel bun a condus pe întemeietorii acestei instituțiuni de cultură a Asociațiunii, care deșteaptă tot mai intensiv interesul fiilor pricepuți ai neamului.

Ba, în anul acesta zidirea școlii și internatului Asociațiunii s'a dovedit chiar prea mică pentru viul interes al publicului nostru. Nouă dovadă, că în adevăr și cele mai umane și mai salutare idei reclamă timp, pentruca împământenire și rodire să aducă în sinul popoarelor. Cunoscut însă odată *rodul lor binefăcător*, nu mai este putere lumească, care să-l împedece și cultura i se impune ca o trebuință indispensabilă pentru binele obștei.

În legătură cu acestea sunt dator să amintesc, că acesta e cel dintâi an în viața școlii Asociațiunii, când din 143 de eleve înscrișe pentru acest an, nu s'a retras în decursul anului nici o elevă, ci toate s'au supus examenului de fine de an. Acest caz rar în viața institutelor de învățământ este a se mulțămii întâi de toate *promiei cereșii*, care ne-a scutit de zguduiri neașteptate și ne-a dăruit o stare sanitară deplin mulțămitoare în decursul anului.

Este însă un factor în mijlocul nostru, căruia îi revine un merit deosebit pentru menținerea stării sanitare a elevelor în condiție atât de satisfăcătoare. Și nu trec marginile modestiei dacă mărturisesc, că acest factor e zelul și devotamentul exemplar al directoarei internatului nostru, doșora *Elena Petrușcu*, care prelângă bunul său simț, răzimată în continuu pe cel mai prompt și binevoitor consiliu al medicului institutului nostru *Dr. Beu*, a adus și aduce cel mai nobil primos posibil pe altarul educației religioase-morale și naționale. Cu multă plăcere constat aceasta și adaug, că pentru devotamentul seu desinteresat toți suntem datori a-i păștră cel mai profund sentiment de mulțămire și recunoștință. Eu împlinesc o intimă datorie oficială prin această constatare, exprimându-i totodată călduroase urări de bine pentru ani mulți înainte, senini și norocoși.

Să nu se uite apoi, că am aceeași desvârșită stimă și mulțămire pentru toți colegii, cari prin împreună lucrare au contribuit și în acest an cu lăudabilă stăruință la deslegarea problemei școlii noastre, în sensul dispozițiilor statutare și regulamentare, spre mulțămirea susținătorului școlii și a autorității statului nostru.

Pentru elevele noastre, care motiv au să se bucore de încheierea unui an norocos, nu pot avea alt cuvânt, decât să aibă noroc și mai departe de inocența lor bucurie, și mai presus de sănătatea părinților lor, pentru săvârșirea fericirii lor în viitor.

Iar după încheierea șirului de examene publice, rog preamitații domni comisari, al comitetului „Asociațiunii” și al autorității statului, să binevoiască a aprecia cu cumpănită indulgență părintească prestațiunile unui an școlar în favorul tinereii noastre generațiuni și să primească profund simțita noastră mulțămire pentru conducerea examenelor în cel mai salutar spirit pedagogic.

Publicațiunile trebuincioase pentru anul viitor școlar sunt cuprinse în anuarul școlii și se vor publica peste vară și în ziaristica noastră, pentru orientarea op. public. Doresc spor și înflorire „Asociațiunii” noastre și prețioaselor ei instituțiuni culturale.” (Aplauze.)

A luat în urmă cuvântul domnul delegat al comitetului central al „Asociațiunii”, protopopul *Nicolae Togan*, și constatând cu multă satisfacție sporul ce s'a făcut la școala civilă de fete a „Asociațiunii”, nu numai în studiile prescrite, ci și în educația religioasă-morală, aduce meritare mulțămiri direcțiunii institutului și corpului profesoral pentru silițele puse întru câștigarea unei bune reputațiuni pe seama școlii. Mulțămeste și publicului asistent pentru participare la această sărbare de încheiere de an școlar, și dând unele povești bune elevelor, cari părăsesc

„Albina“

instituit de credit și de economii în Sibiu.

A XXI-a tragere la sorți publică

a scrisurilor fonciare de 5% în florini ale *Inst. de credit și de economii „Albina“* a urmat în 27 Iunie 1908 în prezența domnului notar public regesc *Gavril Zăgoni* și a doi membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras, în valoare totală de fl. 48,000 următorii numeri:

à fl. 500: Nr. 24, 36, 124, 142, 217, 296, 367, 368, 394, 396, 484, 488, 502, 517, 534, 568, 624, 644, 706, 736, 749, 765, 862, 893, 894, 895, 917, 918, 940, 951, 957, 973, 982, 1071.

à fl. 1000: Nr. 46, 50, 55, 69, 99, 127, 150, 153, 165, 168, 177, 209, 271, 309, 332, 363, 419, 424, 431, 454, 474, 479, 489, 490, 495, 546, 567, 572, 751, 793, 827.

Cu începere dela 1 Ianuarie 1909 aceste scrisuri fonc. se răscumpără la *cassa institutului în Sibiu*, la *Filiala sa în Brașov*, la *Wechselstubben-Actien-Gesellschaft „Mercur“*, și la *Wiener Filiale der Zivnostenská banka pro Cechy a Moravu în Viena*, la *Ungarische Escompte- und Wechsel-Bank* și la *Pester ungarische Commercial-Bank în Budapesta*, precum și la *Filiale der k. k. priv. oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe în Triest*, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente, însă se pot răscumpără și mai înainte oricând prin excomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Ianuarie 1909 înceată interesele lor mai departe și cupoanele de interese scade mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorți la tragerile de mai înainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

à fl. 500: Nr. 249, 625, 663 (din 1906), 771 (din 1903), 1132.

à K 1000: Nr. 49, 595 (din 1906).

Sibiu, în 27 Iunie 1908.

Direcțiunea.

Stofe veritabile de Brünn

Saisonul de primăvară și vară 1908.

Un Coupon de Mtr. 3-10 lung, dă un rând complet de haine de domni (Roc, pantaloni vestă), și costă numai

1 Coupon 7 Coroane
1 Coupon 10 Coroane
1 Coupon 12 Coroane
1 Coupon 15 Coroane
1 Coupon 17 Coroane
1 Coupon 18 Coroane
1 Coupon 20 Coroane

Un coupon pentru haine negre, Salon costă cor. 20—, precum și stofe pentru pardesie, postav pentru turiști, camgară de mătăasă etc. etc., trimite cu prețuri de fabrică de la depozitul fabricii de pânză, bine cunoscut ca real și solid

Siegel-Imhof, Brünn

Mustre gratis și franco.

Avantajul mușterilor privați, comandarea stofelor direct dela firma Siegel-Imhof în locul de fabricație, are prețuri fixe considerabil de eftine.

Mare asortiment. Executare cu cea mare atențiune și a comandelor mici, din marfă de (48) 34—40 tot proaspătă.

Nr. 133/1908.

[153] 2—3

Concurs.

Pentru ocuparea posturilor învățătoresți vacante în comunele bisericesti din protopresbiteratul Câmpenilor, și anume: 1. *Certegea*, 2. *Gârda-de-jos*, 3. *Neagra-de-jos*, 4. *Poiana-Valeaverde*, 5. *Sohodol-Peleș*, 6. *Vidra-de-jos* și 7. *Vidra-medie* (postul II inv.), se publică concurs cu termen 10 Iulie 1908 st. nou.

Dotarea posturilor constă: din salariu de câte 600 cor. din repartitie și locuințe cu grădine. În Neagra-de-jos este 800 cor. la învățătorul calificat ales.

La posturile din *Certege*, *Gârda-de-jos* și *Neagra-de-jos* se recere ca învățătorul să cânte cu elevii la sf. liturgie, pentru ceace în *Certege* va primi o remunerație deosebită.

Intregirile salariilor se vor face la timpul seu și cincerile se vor da numai după timpul servit la aceste școale.

Doritorii a ocupa aceste posturi se trimite concursul în timpul recerut și cu documentele cerute de legile în vigoare la oficiul protopresbiterat gr. or. al Câmpenilor.

Câmpeni, 10 Iunie 1908.

Romul Furduiu
protopr.

Publicare de licitațiune.

Pe baza planului și a preliminarului de spese aprobat de Preaveneratul Consistoriu arhidiecezan Nr. 3843 de dto 13 April 1907 se dă pe calea licitațiunei minuende renovarea și amplifierea edificiului școlar confes. gr.-or. din comuna *Tohanul-nou*. Licitațiunea se va începe la 10—12 oare a. m. în 13 Iulie a. c. st. n. în edificiul școlii locale. Prețul strigării este de 3000 cor. afară de materialul de lipsă brut năsip, peatră, cărămidă, var, lemnul de brad și țigla necesară, toate acestea se pun la dispoziția măestrilor minus oferenti.

Licitanții au a depune înainte de faceperea licitațiunei vadiu de 10% după prețul de strigare.

Comitetului fi stă în putere a conrede cu lucrarea pe acel reflectant, în care va avea mai multă încredere dintre minus oferenti.

Planul și preliminarul de spese și toate condițiunile se pot vede la președintele com. parohial sau la epitropia parohială.

Intreprinzătorul nu are drept a pretinde diurne și spese de călătorie.

Tohanul-nou (Uj-Tohán) 12/25 Iulie 1908.

lord. Briota
preș. comit. parohial.

(154) 2—3

De vânzare!

Edificiul de fabrică, cu etagiu, cu putere de apă deplină, transmișiune bine rezervată, casă de locuit împreună cu grădină mare productivă. Foarte favorabilă pentru orice întreprindere industrială. Stațiune de tren la Orlat. A se adresa în Sibiu str. Seiler Nr. 3. (77) 7—

Cea mai renumită bere

din

fabrica de bere alui Anton Dreher A. G.

în Kőbánya (Steinbruch)

se recomandă cu inzistență P. T. Public.

Se poate procură în cele mai bune prăvălii.

Depozitul principal se află la

M. Samuel Rubinstein,

[76] 81— Sibiu — Nagyszeben.

Săpun de lapte de lilie

Steckenpferd.

Cel mai bun săpun pentru piele.

[69] 16—40

Dela Librăria arhidiecezană Sibiu

se pot procura următoarele tipărituri școlare :

Date statistice pentru senatul școlar, coala	—10	Protocol de prim're, coala	—06
Date statistice școlare, coala	—06	" " " 25 coale leg.	2-20
Conspic despre salariul solvit de comuna bisericască, coala	—06	" " " 50 " "	4-50
Foaie de emolumente, coala	—06	" " clasificății coala	—06
Protocol de venite, coala	—06	" " " 15 coale leg.	1-40
Date statistice școlare pentru protopresbiteri A.: în general	—12	" " " 20 " "	1-80
Date statistice școlare pentru protopresbiteri B.: în special	—12	" " " 25 " "	2-20
		" " " 50 " "	4-50
		" " " 15 coale leg.	1-10
		Cronică școlară, coala	—04
		" " " 50 coale leg.	3—

Toate aceste tipărituri sunt compuse în înțelesul legii nouă școlare.

Afară de acestea se mai pot procura dela numita librărie și următoarele cărți:

Adam I., Năzuinți, novele	1-50	Maupassant, O viață	2—
Biblioteca pentru toți 335 numeri à	—30	Payot I., Educația voinței	1-50
Brediceanu T. Viorele, vals pentru piano	2—	Puşcariu I. cav. de, Fragmente istorice despre boerii din țara Făgărașului IV.	5 20
Caragiale, Nuvele și povestiri	1-50	Preotul Petrov, Pe urmele lui Christos, roman vol. I.	2—
" Momente	2—	Sadoveanu M., Insemnările lui Nicolai Manea	2—
" Teatru	2—	Sadoveanu M., O istorie de demult	2—
Cuza, Naționalitatea în artă	1-50	Sandu Aldea, Pe drumul Bărăganului	1 50
Dictionarul limbii române publicat de Academia română (apare în fascicule)	60—	Tabloul lui Mihai Viteazul	1-50
Dumbravă B., Haiducul	2—	Bustul lui Eminescu frumos lucrat, 22 cm. înălțime	4-60
Iosif St. O., Zorile, dramă istorică în versuri	1—	Hodoș C., Martirii	1-50
Io-if Anghel, Legenda funigeilor, poem dramatic în versuri	1—		
Ispirescu, Povestile unchiaș. sfătos	1-50		

BĂILE DE CURĂ BUZIAȘ

Stațiune de tren, poștă, telegraf și telefon.

Tren accelerat direct din Budapesta — gara vestică. — Saison din 15 Maiu — 15 Septembrie.

Baie de cură specială pentru bolnavi de inimă,

boale de femei, suferințe de beșică și rărunchi, formarea de piatră, îmbolnăviri cataralice, îmbolnăvirea părților de mistuire și escrețiune, gălbănare, anemie, scrofulosă și boale englezești, slăbiciuni generale și boli cronice la părțile genitale femești. Izvor acid carbonic de sare și fier.

Prospect trimite

Direcțiunea băilor.

Din laboratorul acid-carbonic

dela băile Muschong din Buziaș

se trimite prompt din renumitul izvor, orice quant de fluiditate acid-carbonică, naturală și chemic curată.

A nu se schimba cu alt acid-carbonic artificial și puțin folositor.

Serviciu solid și conștiențios.

Adresa telegrafică: MUSCHONG, BUZIÁSFÜRDÖ.

Telefon interurban Nr. 18.

Telefon interurban Nr. 18.

(286) 54—100



Prin Librăria arhidiecezană din Sibiu se pot procura icoane cu

Ingroparea Domnului (Aer)

Mărimea 56/68 cm, simple 21 coroane, fine 27-40 cor., foarte fine 39-20 cor.

Mărimea 63/79 cm, simple 27-40 cor., fine 39-20 cor., foarte fine 48-40 cor.

Mărimea 74/100 cm, simple 39-20 cor., fine 48-40 cor., foarte fine 70 cor.

Mărimea 82/120 cm, simple 48-40 cor., fine 70 cor., foarte fine 98 cor.

Mărimea 110/140 cm, simple 67-20 cor., fine 89-60 cor., foarte fine 117-60 cor.

Efeptuirea se poate face în 25 zile.

Gata se află pictate pe mătăasă: mărimea 72/114 cm 128-80 cor.; 72/100 cm 90 cor.; 55/68 cm 50 cor.; pe jumătate mătăasă 72/100 cm 86 cor.; pe pânză 82/110 cm 80 coroane.